

خبرنامه موسسه توانمند سازی مهروماه در سال ۱۳۹۷

سالی دیگر را با همراهی عزیزان دغدغه‌مند جامعه سپری کردیم. سال ۹۷ با تورم و گرانی و فشارهای سیاسی و اقتصادی داخلی و جهانی آغاز شد و با حوادث تلخ و ناگوار جایش را به سال داد که شروع آن نیز با زیبایی‌های بهار همگون نشد. افزایش چشمگیر مخاطبان موسسه در سال ۹۷ نشان از افزایش قشر آسیب پذیر جامعه دارد. در این شرایط مهر و ماه بنا به توان خود سعی در پوشش خانواده‌ها براساس اولویت بندی و مطابق با رویکردهای موسسه داشت.

تجربه چند سال فعالیت، مارا در باورمان به رویکرد توان‌افزایی خانواده‌ها مصمم‌تر ساخته و توانسته‌ایم به الگوهایی در این مسیر دست یابیم. تقسیم‌بندی کلیه فعالیت‌ها در قالب پروژه‌های مشخص با همین رویکرد، موسسه را از دام افتادن در چرخه بی‌نتیجه موسسات خیریه‌ای مصون داشته و کمکی بود به فعالیت سیستماتیک و هدفمند در اجرا.

تمامی پروژه‌های موسسه با محوریت بخش مددکاری اجتماعی و روانشناسی با رویکرد توان‌افزایی خانواده و تقویت بنیه تحصیلی کودکان صورت گرفته است.

شروع به فعالیت خانه فرهنگ و هنر مهروماه در کنار ساختمان اصلی موسسه نوید حرکتی جدید در مسیر تاثیرگذاری بر جامعه هدف به دور از فعالیت‌های صرفاً حمایتی بود. استقبال کودکان از کلاس‌های فوق بدون احساس حمایت خیریه‌ای و احترام به عزت نفس و کرامت انسانی گام بزرگی بود که پاسخ مناسبی نیز گرفته شد. ارائه گزارش‌های مستمر عملکرد موسسه به حامیان خوشبختانه توانسته اعتماد و همراهی حامیان را جلب کند؛ موسسه با چنین پشتوانه و سرمایه اجتماعی تلاش می‌کند هم در جامعه مخاطب محلی و هم فراتر از آن تاثیرگذار باشد.

مهروماه علاوه بر فعالیت در زمینه توان‌افزایی جامعه هدف، به مسئولیت خود در ترویج و مطالبه‌گری حقوق زنان و کودکان واقف بوده و تا جایی که توانسته با مشارکت فعال خود در جهت احقاق حقوق جامعه هدف تلاش خود را کرده است.

همکاری با سازمان‌های غیردولتی هم سو و مشارکت فعال در جلسات نهادهای دولتی به منظور رساندن صدای کودکان و ا فشار آسیب‌دیده همه در جهت تاثیر گذاری در سیاست‌گذاری‌های مرتبط با حقوق کودکان بوده است.

در این راستا مهمترین مطالبات صورت گرفته را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

حذف کار کودکان در همه اشکال آن؛ منع هر نوع خشونت علیه زنان و کودکان؛ توجه به سلامت و بهداشت و درمان کودکان؛ رفع بازماندگی از تحصیل؛ حل مشکلات تابعیت و هویت کودکان؛ تحصیل رایگان برای همه کودکان و منع ازدواج کودکان.

امید است در سال جدید نیز بتوانیم با همراهی داوطلبان دغدغه‌مند عزیز مهروماه و حساس‌سازی جامعه با شعار مسئولیت دولتی و مشارکت مردمی گام‌های موثرتری در جهت توانمندسازی زنان و کودکان جامعه برداریم.

خبرنامه
موسسه توانمندسازی
مهر و ماه
سال ۹۷

فهرست مطالب

مهر و ماه ۴

کودکان ۱۵

زنان ۲۱

داوطلبان ۲۵

گزارش تصویری ۳۰

نویسندگان:

سمانه گلاب
عاطفه طلوعی
شیلا ریاضتی
ماهرخ وحدانی‌فر
افسانه جلیلیان

مدیر اجرایی:

فرشته فرهمند

صفحه‌آرا:

بهناز شعبان‌زاده

عکاسان:

کیمیا شرفی
مهتاب قنبرزاده

**آینده از آن زنان و کودکانی خواهد بود که امید
به فردا در دلشان زنده شده است.**

مهر و ماه در سال ۱۳۹۷

یک سال دیگر نیز در کنار همراهان مهر و ماه گذشت؛ سالی که رویدادهای کلان کشور فشارهای مضاعف اقتصادی را بر گروه‌های مختلف جامعه تحمیل کرد. با این حال همت همراهان مهر و ماه این امکان را ایجاد کرد که در این سال سخت نیز اهداف تعیین شده برای موسسه را پیش ببریم و برای سال ۱۳۹۸ برنامه‌ای با کیفیت بهتر طراحی کنیم. فعالیت‌های موسسه در سال ۱۳۹۷ مانند سال‌های گذشته در سه حوزه «آموزش»، «حرفه‌آموزی و اشتغال» و «مددکاری اجتماعی و روانشناسی» و در قالب یازده کمیته پیگیری شد که در ادامه خلاصه‌ای از شرح فعالیت هر یک از کمیته‌ها ارائه می‌شود.

کمیته آموزش پیش‌دبستانی

آموزش کودکان در دوره پیش‌دبستانی در سال ۹۷ نیز ادامه داشت. در خرداد ماه این سال، ۵۶ کودک موسسه مهر و ماه دوره پیش‌دبستانی خود را کامل کردند و با حمایت موسسه وارد مرحله آموزش رسمی در پایه اول ابتدایی شدند. در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ نیز مهر و ماه میزبان ۹۴ کودک در دوره پیش‌دبستانی بود که این کودکان در شش کلاس مختلف و

زیر نظر مربیان موسسه آموزش می‌بینند. آشنا کردن کودکان با اصول بهداشتی، تقویت اعتماد به نفس، آموزش مراقبت از خود و دیگران، ترویج فرهنگ کتابخوانی، آشنایی با محیط زیست و توجه به آن و آموزش اصول احترام به حقوق دیگران از جمله مسائلی

است که در کلاس‌های پیش‌دبستانی و با اتکا به کتابخوانی، قصه‌گویی و بازی به کودکان آموزش داده می‌شود. آموزش مفاهیم ابتدایی در خواندن، نوشتن، ریاضی و هنر نیز از دیگر برنامه‌های دوره پیش‌دبستانی است که کمک می‌کند کودکان با آمادگی بیشتری در مدرسه حاضر شوند. بررسی وضعیت تحصیلی دانش‌آموزانی که دوره‌های پیش‌دبستانی را در موسسه گذرانده‌اند نشان می‌دهد هم از نظر پیشرفت درسی و هم از نظر رفتار اجتماعی، این کودکان در سطح بالاتری نسبت به قبل قرار دارند. برای دوره پیش‌دبستانی تلاش شده از مربیان محلی که دوره‌های آموزشی لازم را گذرانده‌اند استفاده شود تا از این طریق ارتباط نزدیک‌تری بین کودکان و مربیان ایجاد شود.

کمیته آموزش کودکان بازمانده از تحصیل

در خردادماه سال ۱۳۹۷ مهر و ماه جشن پایان سال تحصیلی را برای کودکان بازمانده از تحصیل برگزار کرد. در این دوره ۱۹ کودک از ۲۰ کودک بازمانده از تحصیل در مقطع ابتدایی موفق شدند دوره تحصیلی خود را با موفقیت به پایان برسانند. تلاش مهر و ماه بر آن بود که این کودکان در محیط رسمی مدرسه آموزش ببینند که این مهم نیز برای سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷

محقق شد و تعداد ۲۰ کودک از ۲۴ کودک ثبت‌نام شده در گروه بازمانده از تحصیل در ساعات بعدازظهر در یکی از مدارس مشغول به تحصیل شدند. با این حال مهر و ماه نظارت بر تحصیل این کودکان را به‌صورت مستقیم در طول ساعات برگزاری کلاس در مدرسه بر عهده دارد و پیگیر وضعیت آموزشی- رفتاری آنان است. علاوه بر این، کودکان سه روز در هفته در ساعات صبح، دوره‌ی کلاس‌های تقویتی به منظور تکمیل و تقویت موارد آموزشی و مهارت‌های زندگی به منظور اجتماع پذیری و تقلیل رفتارهای پرخطرانه را، در موسسه و زیر نظر مربیان آن می‌گذارند. همچنین موسسه برای توانمندسازی

کودکان، آموزش مهارت‌های زندگی را برای ایشان در نظر گرفته که در سه گروه از ابتدای مهرماه آموزشها را آغاز کرده و تا پایان خردادماه ۱۳۹۸ نیز ادامه خواهد داشت. برگزاری اردوهای آموزشی، علمی و تفریحی، از جمله باغ گیاه‌شناسی و باغ‌وحش، برای کودکان بازمانده از تحصیل از دیگر اقدامات این کمیته است. هم‌چنین در سال ۱۳۹۷ برگزاری جشن‌های آغاز سال تحصیلی، بازدید از نمایشگاه نقاشی هنرمندان افغانستانی بنام قلم‌های لاجورد، تئاتر، جشن شب یلدا و نوروز برای کودکان برگزار شده است. در راستای تکمیل موارد غیردرسی از جمله خدمات مشاوره‌ی مددکاری و روان‌شناسی، بهداشت و تغذیه با ارجاع کودکان به کمیته مددکاری اجتماعی و روان‌شناسی مورد پیگیری اعضای کمیته قرار گرفته است.

کمیته حمایت تحصیلی

به همت همراهان همیشگی مهر و ماه در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ نیز تعداد ۱۶۷ کودک تحت پوشش حمایت تحصیلی موسسه قرار گرفتند. کودکانی که به دلیل فقر فرهنگی و اقتصادی و بالا بودن هزینه‌های تحصیل خطر ترک تحصیل را پیش روی خود می‌دیدند، اما به همت حامیان خود اکنون بدون ترس از تأمین هزینه‌های آموزشی خود در کنار دیگر همسالان خود تحصیل می‌کنند. همانند روال هرساله اعضای کمیته حمایت تحصیلی وضعیت تحصیلی این کودکان را پیگیری کرده و گزارش آن را برای حامیان ارسال می‌کنند. تمامی این کودکان در واحد مددکاری اجتماعی و روان‌شناسی موسسه، پرونده دارند و وضعیت آنها به طور دائم رصد می‌شود و در صورت نیاز خدمات تکمیلی آموزشی، بهداشتی و مشاوره به آنها ارائه می‌شود. مهر و ماه وظیفه خود

می‌داند تا پایان دوره تحصیل در کنار این کودکان باشد و اجازه ندهد فقر باعث محرومیت از تحصیل این کودکان باشد. در خردادماه سال ۱۳۹۷ نیز تعداد ۱۰۳ کودک از ۱۰۵ کودک تحت پوشش طرح موفق به گذراندن دوره تحصیلی خود شدند که دستاورد مهمی برای موسسه محسوب می‌شود.

کمیته آموزش‌های تکمیلی

بررسی شرایط آموزشی کودکان نشان می‌دهد در کنار آموزش‌های رسمی نیاز به کلاس‌های تقویتی نیز برای برخی دوره‌های تحصیلی وجود دارد. مهر و ماه برای رفع این نیاز کلاس‌هایی را برای دروس ریاضی در پایه‌های مختلف و کلاس‌های آمادگی کنکور برگزار کرده است. در کنار این، کلاس‌های آموزش زبان انگلیسی و برگزاری کلاس‌های تقویتی زبان نیز از سال‌های گذشته در دستور کار موسسه قرار دارد. استقبال از این دوره‌ها

همیشه بالا بوده است به طوری که در سه ماه منتهی به خرداد ۱۳۹۷ و با نزدیکی به زمان امتحانات پایان سال بیش از ۱۳۶ نفر در کلاس‌های تقویتی و ۳۹ نفر در کلاس‌های زبان شرکت داشته‌اند. با آغاز سال تحصیلی نیز ۱۵۵ کودک در کلاس‌های تقویتی حضور پیدا کرده‌اند و ۵۸ نفر نیز در موسسه آموزش زبان می‌بینند.

کمیته سوادآموزی

سوادآموزی، یکی از مهم‌ترین گام‌ها در مسیر توانمند ساختن گروه هدف است و مهر و ماه با برگزاری کلاس‌های سوادآموزی برای زنان و مردان به این مهم می‌پردازد. در خردادماه سال ۱۳۹۷، ۱۹ نفر در پایه اول، ۹ نفر در پایه دوم و ۱۷ نفر در دوره انتقال کارنامه موسسه مهر و ماه را دریافت کردند. اما پاییز امسال کلاس‌های سوادآموزی با استقبالی بسیار چشمگیرتر از گذشته روبه‌رو بود به طوری که ۱۳۰ نفر در این کلاس‌ها ثبت‌نام کردند. از این تعداد ۵۳ نفر در پایه اول، ۱۸ نفر پایه دوم، ۱۳ نفر پایه سوم، ۱۲ نفر کتابخوانی

پایه سوم، ۱۶ نفر دوره انتقال و ۲۲ نفر در پایه هفتم مشغول به تحصیل هستند. علاوه بر این در سال ۹۷ کلاس سوادآموزی برای مردان در ساعات عصر تشکیل شده است. از آنجایی که هدف از سوادآموزی، توانمند کردن همه‌جانبه زنان است، در کنار آموزش‌های کلاس، فعالیت‌های جانبی نیز برگزار می‌شود. برای نمونه در سال ۱۳۹۷ زنان سوادآموز مهر و ماه با همراهی هم‌نشریه‌ای داخلی را تهیه و منتشر کردند. این نشریه که به مناسبت

روز جهانی زن تهیه شده بود، نوشته‌هایی از زنان سوادآموز، مقالاتی درباره روز زن و حقوق زنان و البته شعرهایی از زنان شاعر کشور را در خود داشت.

کمیته مددکاری اجتماعی و روان‌شناسی

در راستای اهداف و برنامه‌های مهر و ماه تمامی اقداماتی که برای کودکان و خانواده‌هایشان انجام می‌شود، تحت نظر کارشناسی این کمیته است. شناسایی وضعیت افراد و تشکیل پرونده، شناسایی مشکلات و مشاوره‌های فردی و گروهی، بازدید از منزل و محیط سکونت آنها، بررسی وضعیت سلامت و بهداشت، ارجاع به مراکز و سازمان‌های مختلف از جمله بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، سازمان‌های همکار، بهزیستی و... برگزاری کارگاه‌های متنوع آموزشی از جمله فعالیت‌های این کمیته بوده است.

پذیرش اولیه بیش از ۷۰۰ مراجع، برگزاری ۱۴۰۰ جلسه مشاوره فردی و ۱۲۹ مشاوره گروهی و برگزاری بیش از ۲۰۰۰ نفر-ساعت کارگاه برای زنان و کودکان بخشی از فعالیت‌های این کمیته در سال ۱۳۹۷ بوده است. مهم‌ترین کارگاه‌های برگزار شده در کمیته مددکاری اجتماعی و روانشناسی در سال ۹۷ عبارت‌اند از:

افزایش مهارت قاطعیت در پسران، حقوق کودک، تربیت جنسی ویژه والدین، فرزندپروری، مهارت زندگی برای کودکان، اختلال یادگیری (ویژه کودکان)، منع

خشونت علیه زنان، مدیریت خشم، بهداشت فردی، گروه درمانی افسردگی، ارتباط مؤثر زوجین و غربالگری.

کمیته کارآفرینی

بخش حرفه‌آموزی به زنان فعالیت خود را در سال ۱۳۹۲ آغاز کرد و هر سال با بازده بالاتر نسبت به سال گذشته به فعالیت خود ادامه می‌دهد. هدف این کمیته آموزش حرفه‌های مختلف به زنان برای آماده‌کردن آنها جهت ورود به بازار کار و کمک به اقتصاد خانواده است. در همین راستا در سال ۱۳۹۷ تمرکز کمیته کارآفرینی بر آموزش خیاطی و کار با چرخ صنعتی بود، اگرچه در کنار آن فعالیت پته‌دوزی، بلوچ‌دوزی، چرم‌دوزی، بافتنی، عروسک‌سازی و

ساخت زیورآلات نیز دنبال شد. با توجه به اینکه تولیدات مهر و ماه در سال‌های گذشته از روش‌های مختلف به مخاطبان ارائه شده بود و نظر مثبت مخاطبان را از نظر کیفیت محصولات جلب کرد، در سال ۹۷ موسسه سفارش کارهای متنوعی را دریافت کرد و زنان توانمند شده از این طریق فعالیت اقتصادی داشتند. به طور متوسط بیش از ۴۰ نفر در

هر ماه از طریق کارگاه مهروماه مشغول به کار بوده‌اند. در این سال و به همت خیرین دو چرخ صنعتی دیگر نیز تهیه شد و در اختیار دو نفر از بانوان موسسه قرار گرفت تا در منزل فعالیت اقتصادی داشته باشند. در نتیجه این تلاش‌ها در سال ۹۷ در کارگاه مهروماه بیش از ۲۰۰۰ محصول تولید شد که این محصولات در نمایشگاه‌های مختلف عرضه شدند. محصولات مهروماه همچنین در دو نمایشگاه در تورنتو و فرانکفورت نیز عرضه شد. این کمیته هدف خود در سال ۹۷ را آموزش حرفه‌های جدید به زنان، متنوع کردن محصولات همراه با افزایش کیفیت تولیدات اعلام کرد و در این مسیر گام برداشت. تلاش ما این است که در نهایت زنان بتوانند وارد بازار کار شده و به صورت مستقل فعالیت اقتصادی داشته باشند با این حال تا زمانی که این مهم محقق نشده است کارگاه مهروماه میزبان زنانی است که می‌خواهند با تکیه بر توان خود فعالیت اقتصادی کنند. معتقدیم تا زمانی که زنان در خانواده‌ها توانمند نشده‌اند نمی‌توان برای اهداف بزرگ‌تر مانند حذف کار کودکان گامی برداشت.

کمیته فرهنگ و هنر

اتفاق مهمی که در سال ۱۳۹۷ برای موسسه رقم خورد، افتتاح خانه فرهنگ و هنر مهر و ماه بود. افتتاح این خانه کمک کرد تا با امکانات بیشتری فعالیت‌های فرهنگی و ورزشی موسسه پیگیری شود. برگزاری کلاس‌های سرود، تئاتر، موسیقی، نمایش فیلم، کتابخانه و نقاشی بخشی از فعالیت‌های خانه فرهنگ مهر و ماه در این سال بود. کلاس‌های با من بخوان، کلاس نقد کتاب و کارگاه نقد فیلم نیز در این خانه برای گروه‌های مختلف سنی برگزار شد. فعالیت‌های ورزشی مهر و ماه نیز در این سال ادامه یافت و کودکان علاقه‌مند در کلاس‌های شطرنج و تئیس شرکت کردند. برای تشویق بیشتر کودکان مسابقاتی نیز در این دو رشته برگزار شد. مهروماه تلاش می‌کند از طریق برگزاری این کلاس‌ها استعدادها را شناسد و آنها را پرورش دهد. برگزاری اردوها و تورهای

مختلف برای کودکان و زنان، جشن‌های پایان سال تحصیلی، جشن‌های آغاز سال تحصیلی جدید، برگزاری مسابقه کتابخوانی در محله فرحزاد و برنامه‌های مناسبتی (یلدا کریسمس و سال نو) نتیجه تلاش فعالان این کمیته است تا از این طریق بتوانیم در کنار هم ساعاتی خوش را بگذرانیم و به دور از دغدغه‌های هرروزه لبخند را بر لبان هم بنشانیم.

کمیته روابط عمومی

کمیته روابط عمومی براساس اهداف و برنامه‌های مهر و ماه، فعالیت‌های خود را در چهار محور اطلاع‌رسانی و تبلیغات، ارتباطات، رویداد و توسعه بازار برای محصولات صنایع دستی به انجام رساند. در بخش اطلاع‌رسانی و تبلیغات اخبار و گزارش‌های فعالیت‌های موسسه به همراه تحلیل‌های مربوط به حوزه‌های اجتماعی به‌طور خاص زنان و کودکان در این بخش تولید و گردآوری شده و از

طریق سایت موسسه و شبکه‌های اجتماعی (کانال تلگرام، اینستاگرام، توئیتر و فیس‌بوک) به انتشار می‌رسد. انتشار بیش از ۷۰۰ خبر، تولید دو خبرنامه در سال ۹۷ و تولید و انتشار ویژه‌نامه‌های فعالیت‌های موسسه در مناطق زلزله‌زده کرمانشاه از جمله فعالیت‌های این کمیته بوده است. معرفی موسسه در رسانه‌ها و خبرگزاری‌های مختلف، حضور در

رویدادها و جشنواره‌های مربوط به زنان و کودکان، برگزاری نمایشگاه‌های مختلف با

هدف آشنایی با فعالیت‌های موسسه و محصولات تولیدی زنان و برگزاری رویداد شادی، حق همه کودکان است، با مشارکت ۲۸ انجمن فعال حقوق کودک از سراسر ایران از فعالیت‌های دیگر این کمیته در سال ۹۷ بود. تلاش بر این است که با افزایش این فعالیت‌ها خانواده مهروماه بتواند فعالیت‌های خود را در سطح گسترده‌تر و با مشارکت همراهان جدید ادامه دهد.

کمیته منابع انسانی

کمیته منابع انسانی در مهر و ماه می‌کوشد نیروی انسانی فعال در موسسه را حفظ کرده و انگیزه‌ها و توانایی‌های آنها را ارتقا دهد. در همین راستا و با تلاش اعضای این کمیته کارگاه‌های آموزشی متنوعی از جمله با من بخوان، بازی و ریاضی، تاب‌آوری اجتماعی، نتایج منطقی رفتار: تشویق یا تنبیه، حقوق کودک و الفبا و رزی در سال ۹۷ برگزار شد. علاوه بر این در این کمیته تلاش می‌شود تا با برگزاری جلسات مختلف با همکاران پیشنهادها و انتقادهای آنها شنیده شود و برای ارتقای عملکرد در اختیار برنامه‌ریزان موسسه قرار گیرد. برنامه‌ریزی با هدف ارتقای انگیزه مشارکت در داوطلبان و نزدیکی بیشتر همیاران مهروماه به یکدیگر بخش دیگر فعالیت‌های این کمیته بوده است که در راستای آن چند گردهمایی

دوستانه و غیررسمی با حضور همکاران و داوطلبان برگزار شد. تلاش بر این است که خانواده مهروماه بیش از پیش یکدیگر را بشناسند و این تعامل کمکی باشد تا در مسیر اهدافمان قوی‌تر گام برداریم.

کمیته پژوهش و برنامه‌ریزی

کمیته پژوهش و برنامه‌ریزی تلاش می‌کند با مطالعات عمیق درباره آسیب‌ها و مشکلات گروه‌های هدف در منطقه فرحزاد شناخت بیشتری از محیط به دست آورده و نتایج حاصل را برای برنامه‌ریزی در اختیار موسسه قرار دهد. در همین راستا در سال ۱۳۹۷ این کمیته مطالعاتی در زمینه «راهکارهای افزایش عام‌گرایی در میان ایرانیان و افغانستانی‌های فرحزاد»، «مسئله شناسی دختران جوان» و «تعیین اولویت‌های مسائل کودکان» را در دستور کار داشت که در نتیجه آن اطلاعات ارزشمندی در اختیار موسسه قرار گرفت. علاوه بر این تهیه اطلس آسیب‌های اجتماعی فرحزاد در برنامه کاری این گروه قرار دارد. این کمیته همچنین با برگزاری جلسات محلی و ارتباط با سایر نهادهای فعال در منطقه فرحزاد تلاش می‌کند تا فعالیت‌های مهروماه هدفمندتر و در عین حال با

مشارکت بیشتر افراد پیش برده شود. در همین راستا برنامه پاکسازی محل که حاصل سلسله نشست‌هایی با حضور ذینفعان اصلی محله بود، در پایان سال ۹۷ اجرایی شد که با همراهی مردم منطقه نیز همراه بود.

خانه کودک و خانه توانمندسازی زنان در کرمانشاه

پس از حادثه زلزله کرمانشاه مهر و ماه فعالیت خود را یکی از روستاهای حادثه دیده منطقه با نام قلعه بهادر آغاز کرد. اگر چه در هفته‌های ابتدایی پس از حادثه، تمرکز بر رفع نیازهای فوری افراد بود اما پس از آن فعالیت‌های سازمان‌یافته‌تری برای بهبود وضعیت مردم منطقه پیش گرفته شد و در این راستا و در نخستین گام خانه کودک مهر و ماه در روستا تأسیس شد. هدف از تأسیس این خانه بهبود وضعیت روحی کودکانی بود که در این حادثه عزیزان خود را از دست داده بودند و یا به یکباره خود را بدون سرپناه

می‌دیدند. این خانه فضایی برای بازی و سرگرمی کودکان ایجاد کرد و در کنار آن دوره‌های مشاوره برای کودکان برگزار شد. برای آموزش کودکان نیز از نیروهای محلی علاقه‌مند به کار با کودک دعوت شد. این نیروها تحت آموزش مهر و ماه هستند تا بتوانند ارتباط موثری با کودکان برقرار کنند. در گام بعدی موسسه خانه توانمندسازی زنان را در روستا ایجاد کرد. در این خانه زنان ابتدا به صورت حرفه‌ای

آموزش خیاطی دیدند و در ادامه برای رفع نیاز مردم منطقه سفارش کار گرفته و فعالیت می‌کنند. از زمان فعالیت مهر و ماه در این منطقه ۴۰ کودک عضو خانه کودک شده‌اند و ۲۴ نفر از زنان منطقه در دو دوره ۱۲ نفره در خانه توانمندسازی، حرفه آموخته‌اند. اگر چه با گذشت بیش از یک سال انتظار می‌رفت بازسازی مناطق زلزله‌زده اتفاق بیفتند اما متأسفانه تا رسیدن به این مرحله فاصله زیادی باقی است و تا آن زمان مهر و ماه خود را موظف می‌داند در کنار خانواده‌های زلزله‌زده باقی بماند.

به سوی آینده

سال ۱۳۹۷ را در کنار شما آغاز کردیم و به پایان رساندیم. در سال ۱۳۹۸ امید داریم این حرکت را ادامه دهیم و این مهم ممکن نیست جز با همراهی یارانی که در این مدت کنارمان بوده‌اند و ما را تنها نگذاشته‌اند. واقعیت‌های موجود نشان می‌دهد، سال ۱۳۹۸ سالی سخت برای همه فعالان حوزه‌ی اجتماعی خواهد بود. فشارهای اقتصادی توجه به گروه‌های آسیب‌پذیر را بیش از پیش مهم ساخته است اما از سوی دیگر محدودیت‌های بیشتری را بر سر راه نیروهای مردم نهاد برای ارائه خدمات می‌گذارد. در این بین تنها حضور داوطلبانی که بخشی از زمان، سرمایه و توانایی‌های خود را برای انجام مسئولیت‌های اجتماعی صرف می‌کنند امیدبخش ادامه راه است. می‌دانیم سال دیگر نیز با کمک این عزیزان مسیر را ادامه می‌دهیم و امید داریم یاران جدید در این راه همگام ما باشند.

کودکان

ترس‌های مدام کودکان کار

برداشتی آزاد از نگاه یک داوطلب

کارم را به‌عنوان معلم پایه اول شروع می‌کنم. این کلاس‌ها برای کودکان بازمانده از تحصیل برگزار می‌شود. ۱۰ پسر و دو دختر و همه کودک کار.

از آغاز سال تحصیلی خبر ساماندهی کودکان کار و خیابان بارها در رسانه‌ها مطرح شده است. طرحی که به عقیده کارشناسان بدون آنکه تغییری در وضعیت رفاه کودکان ایجاد کند تنها آنها را وارد لایه‌های زیرزمینی کار می‌کند؛ همان چیزی که از آن به عنوان «اقتصاد سیاه» تعبیر می‌شود.

-رضا(نام مستعار) دیروز نیامدی، امروز هم دیر رسیدی

-خانوم خواهیون میاد .

- شبا سعی کن زودتر بخوابی

سکوت می‌کند. امیر دوستش است، می‌گوید: خانوم تا یازده،

دوازده شب سر کاره. ظرف می‌شوره.

چهره‌اش نشان می‌دهد که نمی‌خواهد در این باره صحبت کند.

مشغول تدریس می‌شوم اما ذهنم پر از سؤال است. پس برای

همین پوست دستش همیشه خشک و ترک خورده است.

-آقا! فردا منتظرت هستم حتماً بیا

- چشم خانم.

تا شب هر بار ظرف می‌شورم دمای آب تو جهم را جلب می‌کند.

به قد کوتاهش می‌اندیشم و اینکه ظرف‌شویی مناسبش تعبیه

نشده؟ غذا چی؟ بوی غذاها. دلش نمی‌خواهد؟ خوش‌بینانه

می‌گویم حتماً شامش را همان‌جا می‌خورد.

رضا سراسیمه وارد کلاس می‌شود: خانم گرفتن، خانم

کشیدنش تو ماشین بردنش. امیر رو گرفتن بردند یاسر.

همه وحشت‌زده در جایشان می‌خکوب شده‌اند.

- دو نفر بودند آمدند جلو خواستند دست بدهند تا دستش

را دراز کرد گرفتندش، کشیدنش تو ماشین. من ون را دیدم در رفتم. یاسر رفتی خانوم؟ می‌زنی.

نفسم تنگ شده و صدای ضربان قلبم را می‌شنوم. از احساس بی‌پناهی‌شان تمام سلول‌های بدنم یخ زده‌اند.

کلاس را تمام می‌کنیم. وارد واحد مددکاری می‌شوم.

-چی شد؟ آزادش کردند؟

نه چند روز نگهش می‌دارند و از پدر تعهد می‌گیرند دیگر سر چهارراه کار نکنند.

-بعدش چی؟ برای پدرش کار پیدا می‌کنند؟ اگر شرایط معیشتی‌شان عوض نشود خوب دوباره به سر چهارراه بر می‌گردد این‌که خیلی روشن است.

حالم خوب نیست. بغلم می‌کند و به آرامش دعوتم می‌کند. از وقتی به خانه برگشتم مدام چهره کودکان کلاس مقابل چشمانم است. به فرزندانم نگاه می‌کنم که آسوده مشغول

کارهای روزمره هستند.

چشمانم را می‌بندم تا شاید این کابوس رهایم کند. اخبار در ذهنم می‌پیچد. کلمات می‌آیند و می‌روند و صداها طنین می‌اندازند.

طرح ساماندهی... هرسال در آستانه آغاز سال تحصیلی... زیباسازی... جمع‌آوری....

دستگیری... زباله‌گردی... ظرف‌شویی... کار... کودک... کودک کار.

آی قصه قصه

چشمه‌ساری در دل و آبشاری در کف
آفتابی در نگاه و فرشته‌ای در پیراهن
از انسانی که تویی قصه‌ها می‌توانم کرد
غم نان اگر بگذارد. (احمد شاملو)

مدت‌هاست با دختران و پسران مهر و
ماه تئاتر و سرود کار می‌کنم. بچه‌ها به دو
گروه کودکان و نوجوانان تقسیم شده‌اند و

هر کدام سرودها و تمرینات مخصوص خود را دارند. از چندی قبل فکر یک کار متفاوت در ذهنم بود. اجرای سرود همراه با تصاویر کودکانه. تمرکز بر شعرها و سرودهای فولکلور ایرانی؛ شعرهایی که کودکان امروز کمتر با آنها آشنا هستند و ما کودکان دیروز نیز در حال فراموش کردنشان. برای نخستین تجربه این ایده را با گروه نوجوانان در میان گذاشتم. نمایش بارون میاد جر جر انتخاب شد؛ نمایشی ریتمیک، با فضایی مناسب کودکان و البته قابلیت اجرا با امکانات محدود. فیلم‌هایی که از اجرای این نمایش وجود داشت را از راه‌های مختلف پیدا کردم و برای بچه‌ها به نمایش گذاشتم. از آنها خواستم متناسب با فضای داستان و شخصیت‌ها نقاشی بکشند تا از این نقاشی در نمایش استفاده کنیم. برخی از آثار حقیقتاً درخشان بودند. در مرحله بعد به تمرین نمایش رسیدیم. من روی یک سینی کوچک آهنگ‌ها را اجرا می‌کردم و بچه‌ها سرود شعرها را می‌خواندند.

«اینجا کجاست؟ آسمون. جای کیه؟ مردمون. لک‌لکای نازنازی، گردن و پا درازی
کجا می‌رین؟ عروسی؟ عروس کیه؟ هاجره، همون که دل می‌بره... تو شهرمون عروسیه
مهمونیه و روبوسیه»

بچه‌ها می‌خندند و می‌خوانند و من هم‌پای آنها آهنگ را زمزمه می‌کنم. نقاشی‌ها
را از بچه‌ها جمع کرده‌ام. برای هر بخش نمایش یک یا چند طرح داریم. از طرح‌ها عکس
می‌گیرم، صدای بچه‌ها را با تصاویر هماهنگ می‌کنم و در نهایت با تلفن همراه خود یک
کلیپ از این آهنگ می‌سازم. نتیجه از آنچه فکر می‌کردم هم بهتر است. کاری با رنگ و
بوی کودکانه و متکی به هنر هنرمندان نوجوان موسسه.

به این فکر می‌کنم که هر کدام از این کودکان می‌توانند هنرمندانی در نسل آینده
باشند؛ اما به قول شاملو: غم نان اگر بگذارد.

مرد کوچک مدرسه ما

از پله‌های حیاط مدرسه رهیار، جایی که کودکان بازمانده از تحصیل مهر و ماه در آنجا آموزش می‌بینند، بالا می‌روم. در همین هنگام معلم کلاس اول پسرها را می‌بینم. بعد از احوالپرسی، متوجه برق چشمانش شدم که نشان می‌داد عن‌قرب است اشک‌هایش فرو بریزد. گفت روز گذشته از قادر(نام مستعار)، دانش‌آموز دوازده ساله کلاسش نامه‌ای دریافت کرده که در آن با انشایی ساده و بی‌غل‌وغش(که معلوم است به یکی گفته تا برایش بنویسد) از او تشکر کرده و گفته او را مثل مادرش دوست دارد.

قادر حدود هفت هشت ماه پیش، یکه و تنها از افغانستان به ایران و به نزد دایی‌اش می‌آید تا کار کند و کمک‌خرج مادر و پنج خواهر و برادر کوچک‌تر از خودش باشد، پدرش آنها را ترک کرده و به‌ناچار او را برای تأمین ضروریات خانواده به کشور و دیاری دور فرستاده‌اند تا کمر همت بریندد و یاری‌رسان و یاور خانواده‌اش باشد غافل از آنکه زانوانش، توان تحمل کارهای سنگین را ندارد و بیم آن می‌رود که در خردسالی با مشکلات جدی مفصلی مواجه شود.

وقتی به موسسه آمد، کودکی خجالتی را دیدم که سرش را با موهای لخت مشکی به زیر افکنده بود. وقتی سربلند کرد چشمم به چشمان تیره و براق او افتاد. وقتی شروع به حرف زدن کرد، لهجه غلیظی داشت که برای فهم صحبت‌هایش به زاویه حدس و گمان

پناه بردم. او از نعمت سواد بی‌بهره بود اما شوق یادگیری داشت. دستانی قوی داشت با انگشتانی زمخت که گویی با انجام کارهای سخت چنان پرورده شده بودند و برای انجام کارهایی ظریف چون نوشتن و نقاشی کردن، توانشان را از دست داده بودند.

در یکی دو ماه اول، روزهایی که قرار بود در کلاس‌های موسسه شرکت کند، می‌دیدم مدت‌ها قبل از باز شدن در موسسه در محل حاضر بود تا در باز شود و به کلاسش برود؛ مدتی طول کشید تا مفهوم ساعت برایش جا بیافتد. روزها از پی هم می‌گذشت و قادر گاه حتی هفته‌ها از شنیدن صدای مادر و خواهر و برادرانش محروم بود. گاه دلتنگی و عدم توجه اطرافیان به نیازهای عاطفی، انجام کارهای سنگین و دردهای عضلانی و بی‌توجهی و هتک حرمتی که در محیط کار می‌دید او را آن‌چنان عاصی می‌کرد که در کوچک‌ترین برخورد و کشمکش با همسالانش، می‌خواست داد از بیدادها و بی‌عدالتی‌های زمانه را یکجا بستاند. در چنین شرایطی، کنترل گفتار و رفتارهای پرخاشگرانه‌اش آن‌چنان سخت می‌شد که بیم آن می‌رفت به خودش و یا دیگران آسیب وارد کند.

بالاخره با آسیب‌شناسی‌های همه‌جانبه مددکاران اجتماعی و روانشناسان موسسه و حمایت‌های معلمان چه در مدرسه و چه در موسسه، به کام خشکیده مهرش، توجه شد، نابسامانی‌هایش دیده و شنیده شد و با محبت و حمایت توأم با نظم، بذر اعتماد و آگاهی می‌رود تا در اعماق ذهن و روانش جوانه زند و از دستان مهرورزان، نور کودکی و امید همچو ماه درخشان در وجهش منور شود.

مسابقه‌ای برای بیشتر خواندن

نامه‌ای به قهرمان داستان: «سلام ایندی عزیز. خواستم بگم من فکر می‌کردم تو نمی‌توانی نقشه خانوادگی‌ات را درست کنی چون پدر و مادرت با هم قهر بودند. ولی فهمیدم که تو هم توانستی پدر و مادرت را آشتی بدهی و هم نقشه‌ات را درست کنی. ایندی جان تو خیلی شانس داری. من فکر می‌کردم تا آخر داستان بدشانس هستی اما این طور نبود و شانس آوردی. هرکس دختری مثل تو دارد افتخار آفرین است. ایندی تو از سوف و فی باهوش‌تر هستی و نقشه خانوادگی‌ات خیلی جالب

و زیبا بود. با اینکه چندین بار شکست خوردی ولی در آخر برنده شدی. ایندی تو واقعا شکست‌ناپذیر هستی. من به تو افتخار می‌کنم. خدانگهدار ایندی عزیز.»

خانه فرهنگ مهر و ماه در زمستان سال ۹۷ مسابقه کتابخوانی برای کودکان محله فرحزاد برگزار کرد. در این طرح کودکان ابتدا کتاب‌هایی را از کتابخانه موسسه امانت می‌گرفتند و بعد از خواندن کتاب‌ها در فرم‌هایی که طراحی شده بود، خلاصه و برداشتشان از داستان را می‌نوشتند. همچنین کودکان در قالب نامه‌ای با قهرمان داستان صحبت می‌کردند و از این طریق ایده‌ها و نظرات خود را درباره وقایع داستان بیان می‌کردند. با اینکه طرح برای نخستین بار اجرا می‌شد اما ۳۷ کودک در آن شرکت کردند و ۲۲ نفر از آنها تا پایان کار همراه شدند. در پایان و هم‌زمان با جشن پایان سال به تمامی کودکان جایزه‌هایی اهدا شد. قطعاً آشنا کردن کودک با کتاب و عادت دادن آنها به مطالعه می‌تواند دنیای بزرگتری پیش چشم کودکان ما باز کند، دایره لغات آنها را گسترده‌تر کند و استعداد نوشتن را در آنها پرورش دهد. با همین هدف کتابخانه و خانه فرهنگ مهر و ماه فعالیت خود را گسترده‌تر از قبل ادامه خواهد و تلاش داریم با برنامه‌های متنوع‌تر مشارکت کودکان را بالاتر ببریم.

زنان

زندگی را دوباره بسازیم

گزارشی از کارگاه ارتباط مؤثر زوجین

پس از مدت‌ها لبخند به لب دارد، شیوه پوشش تغییر کرده و مشخص است دیگر ترس از شکاک بودن همسر خود ندارد. چند ماه قبل بود که رؤیا (نام مستعار) از تصمیمش برای جدایی می‌گفت. از اینکه نمی‌تواند دیگر با همسر خود زندگی را ادامه دهد. از آسیب‌ها می‌گفت و از اینکه دختر کوچک هفت‌ساله‌اش هم پدر را دوست ندارد. هر دو طرف راضی به جدایی بودند. نمی‌دانستم می‌توان این رابطه از هم گسیخته را ترمیم کرد یا نه. آیا اصلاً باید به فکر ترمیم چنین رابطه‌ای بود؟ نمی‌دانستم اما تصمیم گرفتم چند جلسه‌ای با او صحبت کنم. از همان صحبت‌های نخست مشخص بود زن نیز در شکست رابطه کم‌تقصیر نیست. سعی کردم اشکالات رفتاری او را برایش شرح دادم. از همه مهم‌تر اینکه سعی می‌کرد در این اختلاف دوطرفه فرزند خردسال خود را هم وارد کند و

با دور کردن او از پدرش به نوعی کفه ترازو خانواده را به نفع خود سنگین کند. اما امروز او آن زن قبلی نیست. لبخندی که بر صورتش نقش بسته این را می‌گوید. مشاوره‌ها به او و همسرش کمک کرده رابطه بهتری با هم داشته باشند. می‌پرسم اوضاع چطور است؟ می‌گوید خوب. توصیه‌ها را به کار بستم، او هم وقتی تغییرات را در من دید اخلاقی تغییر کرد. صحبت‌های شما با او هم مؤثر بود. فکر می‌کنم مهم‌ترین کاری که کردم این بود که فرزندش را به او برگرداندم.»

زنان بسیاری در مهر و ماه کم و بیش مشکل رؤیا را دارند. شکایت از زندگی خانوادگی، بدرفتاری همسر، نارضایتی از زندگی، رابطه‌ای سراسر تنش که هر کس طرف مقابل را در آن مقصر می‌داند بدون آنکه از اشکالات رفتاری خود آگاه باشد. همین موضوع باعث شد کارگاه‌های «ارتباط مؤثر زوجین» را در مهر و ماه ترتیب دهم. می‌دانستم اینکه تنها زنان مخاطب این کارگاه‌ها باشند صحیح نیست و باید با هر دو طرف گفت‌وگو شود اما این گام اول بود و امید داشتم با تغییر رفتار زنان و آگاهی‌دادن به آنها بتوانم مردان را نیز به تغییر تشویق کنم. از تفاوت‌های زنان و مردان گفتم. از لزوم درک متقابل، از نقش آنها در پیش‌برد بهتر رابطه‌ها. آنها نیز از مشکلات خود می‌گفتند. مشکلاتی که بعد از بیان آنها در کارگاه متوجه می‌شدند تنها مختص آنها نیست و بسیاری زنان دیگر نیز با این تنش‌ها روبه‌رو هستند. تلاش می‌کردم با مشارکت آنها این تنش‌ها را ریشه‌یابی کنم و شیوه برخورد مناسب با آن را نیز آموزش دهم. بازخوردها نشان می‌دهد تغییر رفتار زنان، مردان را نیز تا حدی به تغییر رفتار وادار کرده است. در مواردی نیز آنها حاضر به مشاوره شده‌اند و تغییر در هر دو طرف هم‌زمان و عمیق‌تر اتفاق افتاده است. زمانی که لبخند رؤیا و رؤیاها را بر لبان آنها می‌بینم، زمانی که می‌بینم زنان چگونه توانسته‌اند برای خود زندگی بهتر و آرام‌تری بسازند خستگی تمام این فعالیت‌ها از وجودم بیرون می‌رود. با خود می‌گویم کاش این آموزش‌ها از قبل، خیلی قبل‌تر از اینکه زندگی را به کام هم تلخ کنیم به ما داده می‌شد.

امروز آرامم

در کارگاه خیاطی مشغول به کار است. مددکار اجتماعی می‌گوید می‌توانم با او صحبت کنم، تجربه‌های جالبی پشت سر گذاشته است. خود را به مینا (نام مستعار) معرفی می‌کنم. می‌خواهم چند دقیقه‌ای از وقتش را به من بدهد و به پرسش‌هایم، اگر تمایل دارد، پاسخ دهد. با روی گشاده می‌پذیرد. خودم را معرفی می‌کنم و از او هم می‌خواهم خودش را معرفی کند. اهل قوچان است و سال ۸۴ با همسر خود به تهران آمده است. بیکاری آنها را مجبور به مهاجرت به این شهر شلوغ کرده است. ۴۰ ساله است و یک دختر و پسر دو قلو هفت‌ساله دارد. از طریق بچه‌ها با مهر و ماه آشنا شده است. بچه‌ها ابتدا به کلاس نقاشی مهر و ماه آمده‌اند بعد در دوره‌های پیش‌دبستانی ثبت‌نام کردند و امسال نیز با حمایت تحصیلی مهر و ماه در مدرسه درس می‌خوانند. دو سالی هست که در کلاس‌های خیاطی مهر و ماه شرکت کرده و این روزها در کارگاه با چرخ صنعتی کار می‌کند. می‌پرسم روزی که تصمیم به کارگرفتی از طرف خانواده مخالفتی وجود نداشت؟ در پاسخ از موافقت و همراهی همسرش می‌گوید. اینکه او را تشویق هم کرده است. اوایل نیمه‌وقت در کارگاه حضور داشت اما الان تمام وقت فعال است. به گفته خودش این کار باعث شده از کارهای خانه عقب ماند اما انتخابی است که آگاهانه داشته و پای مشکلاتش می‌ایستد. از او دلیل این همه علاقه به کار را می‌پرسم. می‌گوید: «روانم آرام شده است. قبل از اینکه به مهر و ماه بیایم و کار کنم انواع قرص‌های افسردگی می‌خوردم اما امروز تمام آن قرص‌ها را کنار گذاشته‌ام، حتی یک قرص هم نمی‌خورم. حالم خیلی بهتر از قبل است. آرامم» این موضوعی است که مددکار اجتماعی مهر و ماه نیز بر آن تأکید دارد. می‌گوید مینا در روزهای اول گاهی با بقیه افراد کارگاه تند صحبت می‌کرد، تذکرها را نمی‌پذیرفت و فکر می‌کرد به دلیل تقابل شخصی به او تذکر داده‌اند، اما امروز یکی از بهترین نیروهای کارگاه است. از مینا درباره آینده‌اش می‌پرسم. می‌گوید هنوز به آن فکر نکرده‌ام. تا وقتی مهر و ماه باشد و کارگاه باشد امیدوارم من هم باشم. کمی فکر می‌کند: «البته شاید یک چرخ صنعتی تهیه کنم و بخشی از کار را درخانه انجام دهم. اما باید به مهر و ماه بیایم. نمی‌خواهم ارتباطم قطع شود.

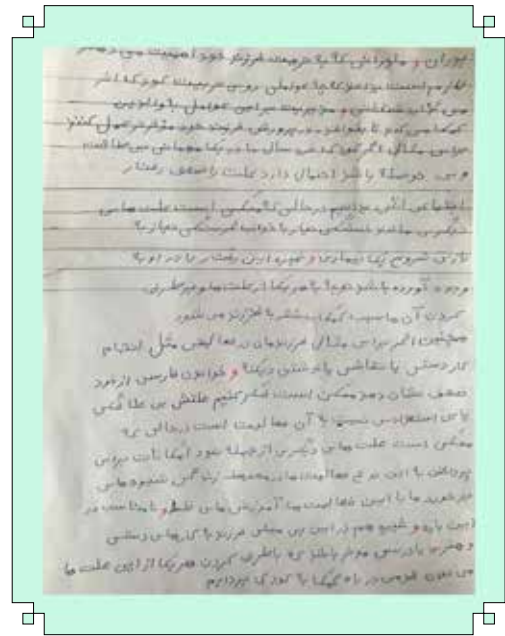
اگر اینجا نباشم می‌دانم باز افسرده می‌شوم، باز من و قرص و بی‌حوصلگی و ناراحتی. نمی‌خواهم باز به آن دوران بازگردم.»

نگاهش و اراده‌اش برای ادامه راه حامل را خوب کرده است. آرزو می‌کنم مینا و میناها هر روز سرزنده‌تر از قبل پیش بروند، اهداف خود را تعریف کنند و در راستای آنها گام بردارند. وجود او و زنانی چون او انرژی ادامه مسیر را برایمان چندین برابر می‌کند.

از زبان یک مادر

روزی که مهر و ماه تشکیل شد همه بر این اعتقاد بودیم باید برای زیباتر کردن دنیای کودکان، آموزش مادران و پدران را در اولویت قرار دهیم. کارگاه‌های مختلف، کلاس‌های سوادآموزی، گفت‌وگو و مشاوره با زنان و مادران همه با این هدف بود که در گام اول زنان زندگی زیباتری برای خود بسازند و در گام دوم بتوانند با جایگاهی که در خانواده دارند آینده بهتری برای کودکان خود رقم بزنند. آنچه در ادامه آماده است نوشته یکی از زنان کلاس‌های سوادآموزی مهر و ماه است. نوشته‌ای که نشان می‌دهد او به چه درک عمیق‌تری نسبت به فرزندان خود و شیوه تربیتی آنها رسیده است. او اکنون شیوه صحیح رفتار با کودک را آموخته و با تلاش خود در یادگیری خواندن و نوشتن، می‌تواند آموخته‌های خود را بنویسد و در اختیار دیگران قرار دهد.

ما هم امید داریم با این آموزش‌ها گامی در راه کمک به کودکانمان برداریم؛ کودکانی که تمام آینده ما هستند.

داوطلبان

لبخندی به وسعت ایران

محمدرضا وداد یکی از داوطلبان فعال مهر و ماه است. صدای ساز محمدرضا در کنار آواز کودکان در خانه فرهنگ مهر و ماه برای همه مهر و ماهی‌ها آشناست؛ صدایی که سرشاز از ذوق و شادی کودکان است. شادی حق همه کودکان است این شعار ما در مهر و ماه است و محمدرضا با این امید که روزی همه کودکان از این حق بهره‌مند شوند رویدادی بزرگ را رقم زد؛ رکاب‌زنی از فرحزاد تا بندرعباس با شعار «شادی حق همه کودکان». این رویداد با پشتیبانی مهر و ماه و همراهی ۲۸ سازمان مردم نهاد دیگر فعال در حوزه کودکان از سراسر ایران رقم خورد. آغاز این مسیر از خانه فرهنگ و هنر مهر و ماه بود؛ خانه‌ای که محمدرضا در آن مشق موسیقی به کودکان می‌دهد. ۲۳ اسفند در مراسمی با حضور کودکان منطقه فرحزاد سفر آغاز شد. کودکان با سرودهای دسته جمعی معلم خود را بدرقه کردند و او با آرزوی فردایی شاد برای کودکان این سرزمین پا در جاده‌ها گذاشت. مقصد نخست، شهر قم بود. او در این شهر میهمان کودکان خانه کودک ایرانی جمعیت امام علی بود. در روز چهارم سفر، وی میهمان موزه عروسک‌های کاشان شد و پس از آن به سمت اصفهان حرکت کرد. هوای بارانی در روزهای پایانی سال ۹۷ مشکلاتی را برای سفر ایجاد کرد اما این سفیر شادی روز ۲۸ اسفندماه به اصفهان رسید. کودکان اصفهانی در چهارراه عباسی با این فعال حوزه کودک همراه شدند و با هم سرود شادی خواندند. در روز دوم فرودین ماه این سفیر شادی

به شهر یزد رسید و با ساز خود هم‌نوای کودکان این شهر زیبای کویری شد. اگرچه وضعیت جوی باعث تأخیر در برنامه‌ها شده بود اما محمدرضا سفر خود را به سمت کرمان ادامه داد و پس از آن به سمت شهر تاریخی بم حرکت کرد. استقبال از این سفیر شادی در شهر بم کم‌نظیر بود. حدود ۱۲۰ کودک در ارگ بم با این معلم همراه شدند و هم‌نوا او سرود شادی خواندند.

اگرچه محمدرضا برای ادامه سفر تا بندرعباس برنامه‌ریزی کرده بود اما به دلیل نامساعد بودن شرایط جوی و خطر سیلاب در جاده و همدردی برگزارکنندگان با هموطنان عزیزمان، تصمیم بر آن شد که این برنامه در شهر بم متوقف شود و برگزارکنندگان رویدادی را با هدف کمک به کودکان مناطق سیل‌زده برنامه‌ریزی کنند. این رویداد با انتشار بیانیه‌ای از سوی برگزار کنندگان، به فعالیت خود پایان داد.

مشارکت ۲۹ انجمن فعال در حوزه کودک از سراسر ایران در این رویداد نشان داد فعالیت جمعی و همکاری بین نهادهای مردم شکل گرفته است و می‌تواند قوام یابد. این همکاری را می‌توان به فال نیک گرفت و برای اهداف بزرگ‌تر برنامه‌ریزی کرد. با این امید که لبخند میهمان همیشگی صورت‌های کودکان این سرزمین باشد. مهر و ماه از همه همراهان در این رویداد تشکر می‌کند.

گفت و گو

مهر را در کنار شما چیدیم.

بیش از ۶ سال از آغاز فعالیت مهر و ماه می‌گذرد. پیمودن این مسیر ممکن نبوده مگر با همراهی یارانی که با عشق و علاقه و بدون هیچ چشم‌داشتی به‌طور مستمر در کنارمان بوده‌اند. سودابه حاج‌حسینی یکی از عزیزانی است که با تمام وجود همراه مهر و ماه بوده است و با همت او بخش مهرچین مهر و ماه فعال شد. در ادامه گفت‌وگویی کوتاه داشته‌ایم با این همراه مهر و ماه.

از خودتان بگویید و اینکه چگونه با مهر و ماه آشنا شدید.

به نام خرد هستی. خداوندا مرا آن ده که آن به. من سودابه حاج حسینی هستم ۲۲ سال سابقه کار در موسسه فرهنگی و هنری و مشاوره خانواده داشتم. در تیرماه سال ۹۶ از طریق تبلیغات مهر و ماه در یک گروه تلگرامی روانشناسی و مددکاری اجتماعی با موسسه آشنا شدم و در مهر ماه همان سال همکاری خود را با موسسه شروع کردم.

در چه حوزه‌ای فعالیت داشتید؟

اولین تجربه همکاری من مدیریت خانه فرهنگ بود که مسئولیت این کار را سه روز در هفته بر عهده گرفتم. در کنار آن به دو کودک بازمانده از تحصیل که در موسسه مشغول به تحصیل بودند کمک درسی می‌کردم. همچنین پیگیری وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس اول نیز در آن سال به عهده من بود.

خاطره‌ای از آن روزها دارید؟

خاطرات آن روزها هنوز برایم زنده است. ارتباط با این دو کودک برای من درس زندگی بود و هنوز لحظه‌های زیبای کار با آنها را به یاد دارم. روزی را یاد می‌آید که آنها توانستند یک کتاب کوچک چند برگی را به تنهایی بخوانند. شادی را در چشمان معصوم آن دو می‌دیدم. می‌دیدم که خود را باور کرده‌اند و به خود اطمینان پیدا کرده‌اند که می‌توانند بخوانند. تلاشم این بود که بیشتر از آموزش خواندن و نوشتن احساس ارزشمند بودن را در وجود آنها تقویت کنم.

سال گذشته گروه مهرچین فعالیت خود را در مهر و ماه آغاز کرد و شما نیز در این کار مشارکت داشتید.

بله. در حال حاضر گروه مهرچین را مدیریت می‌کنم. هدف از این کار آموزش مهارت‌های

آشپزی به زنان و توانمند کردن آنها برای سفارش غذاست. از تشکیل این گروه بسیار راضی و خوشحال هستم. زمانی که شوق و اشتیاق خانم‌ها را برای یادگیری می‌بینم، به وجد می‌آیم. همراهی با این زنان برای من با تجربیات جالبی همراه بوده است. یادم می‌آید که با خانم‌ها درباره موضوعی صحبت می‌کردم و متوجه شدم افغانستانی‌ها به پیرزن و پیرمرد می‌گویند زن قدیم و مرد قدیم. از این نوع خطاب لذت بردم و فکر کردم این ارتباط‌های فرهنگی چقدر می‌تواند آموزنده باشد.

تأثیر حضور نیروهای داوطلب برای پیش‌برد فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد بر کسی پوشیده نیست اما آیا این ارتباط برای داوطلبان و فعالان در این حوزه‌ها نیز اثر مثبت دارد؟ به کلام دیگر از نظر شما آثار مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه برای داوطلبان چیست؟

کار جمعی و احساس جمعی می‌تواند بهترین‌ها را هم برای فرد و هم برای جامعه به همراه داشته باشد. زمانی که من با مهر و ماه آشنا شدم روزهای بسیار سختی را در زندگی شخصی می‌گذراندم. این فعالیت‌ها و مشارکت‌های جمعی احساس مفید بودن را برای من زنده می‌کرد و کمکی خوب برای گذران آن دوران بود.

و سخن پایانی؟

امیدوارم تا زمانی که می‌توانم در موسسه وظایف خود را انجام دهم. همکاری که در این مدت پذیرای من بودند بسیار سپاسگزارم.

یاری سبز یاران سپیدپوش

سوءتغذیه، ناآگاهی نسبت به مسائل بهداشتی، شرایط سخت کاری، شرایط نامناسب محیط زندگی و... عواملی هستند که باعث شده در بین طبقات پایین درآمدی خطر بیماری‌های جسمی و روحی بالاتر از متوسط جامعه باشد. با این حال به دلیل بالا بودن هزینه‌های درمان و نداشتن دفترچه‌های بیمه درمانی عموماً پروسه معاینه، تشخیص بیماری و درمان در این گروه خانواده‌ها با تأخیر انجام می‌شود و ممکن است آسیب‌های جبران‌ناپذیری به افراد وارد شود. برای مقابله با این مشکل مهر و ماه برنامه‌هایی را در چند سطح اجرایی می‌کند. در سطح پایه تلاش شده است با برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای کودکان و زنان آگاهی آنها نسبت به مسائل بهداشتی و اصول تغذیه‌ای بالاتر رود تا از این طریق در سطح خانواده با برخی عوامل آسیب‌زا مقابله شود. در سطح دوم فعالان مهر و ماه در کمیته‌های مختلف

در ارتباط مستمر با مددجویان وضعیت سلامت آنها را بررسی کرده و در صورت اعلام یا مشاهده علائم بیماری فرد را برای معاینه و تشخیص به بیمارستان‌ها و یا مطب پزشکان مورد اعتماد ارجاع می‌دهند. علاوه بر این معاینه دوره‌ای کودکان نیز در برنامه‌های موسسه قرار دارد تا از این طریق هرگونه علائم بیماری در مراحل اولیه شناسایی و درمان شود.

در سطح سوم و در صورتی که نیاز به دوره‌های درمانی بلندمدت باشد مهر و ماه تلاش می‌کند با تأمین هزینه و ارتباط با مراکز درمانی و پزشکان در کنار مددجویان خود باشد تا با دغدغه کمتری این دوره سپری شود. این مهم ممکن نبوده است جز با یاری پزشکانی که در این مدت کنار مهر و ماه بوده‌اند و از هیچ کمکی در این مسیر دریغ نکرده‌اند. از تک‌تک این عزیزان سپاسگزاریم و امید داریم این همکاری در آینده نیز پایدار باقی بماند.

اسامی پزشکان همیار: خانم دکتر صفارزاده، خانم دکتر انارکی، خانم دکتر صحت، خانم دکتر یوسف زادگان، آقای دکتر صالحی، خانم دکتر علیرضایی، خانم فرزنانگان، خانم دکتر عادل، آقای دکتر روشن طلب، آقای دکتر ثمری، آقای صفاییان

یک سال یک نگاه

۱. برای شروع دیر نیست: زنان در کارگاه مهر و ماه پته دوزی و بلوچه دوزی را می‌آموزند. محصولاتی که مهر و ماه عرضه می‌کند حاصل کار دست این زنان است.

۲. روزهای خوش، تجربه‌های شیرین: هنوز یاد و خاطره اردوهای دوران کودکی در ذهن بسیاری از ما باقی است. سعی می‌کنیم برای کودکان مهر و ماه نیز خاطراتی شیرین از این جنس رقم بزنیم. اردوهای بازدید از نمایشگاه عکس، باغ گیاه‌شناسی، باغ وحش ارم، پارک جمشیدیه، نمایشگاه کتاب، برج میلاد، مدرسه طبیعت و دعوت بچه‌ها برای تماشای تئاتر بخشی از برنامه‌های مهر و ماه در سال ۹۶ بود.

۳. دختران مهر و ماهی در جشن مهرکتاب: در این برنامه که با همراهی سه مؤسسه مهر و ماه، مهر طه و پرنده درخت کوچک برگزار می‌شود، هر سال نوجوانان با کتاب‌های برگزیده سال گذشته آشنا می‌شوند و این کتاب‌ها در اختیارشان قرار می‌گیرد و در طول سال و در جلسات نقد کتابی که هر هفته برگزار می‌شود به

بررسی و نقد کتاب‌ها می‌پردازند. در پایان مراسم، تعدادی از کتاب‌های کودک و نوجوان به عنوان کتاب برتر توسط نوجوانان شرکت کننده انتخاب و جوایزی به نویسندگان برگزیده اعطا شد.

۴. تجربه‌ای متفاوت: ۱۲ نفر از زنان سوادآموز مهر و ماه از نمایشگاه عکس قلم‌های

لاجورد دیدن کردند. در این نمایشگاه آثار خوشنویسی و نقاشی هنرمندان افغانستانی به نمایش گذاشته شد.

۵. شوق یادگیری: از مهرماه سرانجام کلاس‌های سوادآموزی برای مردان در موسسه برگزار شد. زمان برگزاری کلاس‌ها در ساعت غیرکاری موسسه (۵ تا ۷ عصر) تعیین شد تا افراد بیشتری امکان حضور در کلاس‌ها را داشته باشند. پدران با این باور جمع شده بودند که اگرچه خانواده‌های ما امکان تحصیل را برایمان فراهم نکردند اما ما تلاش می‌کنیم کودکانمان آموزش ببینند.

۶. با من بخوان کودکم: بلندخوانی قصه برای کودکان، بحث و گفت‌وگو با آنها حول داستان‌ها، نقاشی از شخصیت‌های داستان، بازی و یادگیری؛ اینها بخشی از برنامه‌های اجرا شده در کلاس‌های با من بخوان موسسه در سال ۹۷ بوده است.

۷. شوق زندگی پس از حادثه‌ای تلخ: کودکان روستای قلعه بهادر در خانه کودک مهر و ماه روزهای خود را می‌گذرانند. سعی می‌کنیم غم‌های این روزها را برایشان کم‌رنگ‌تر کنیم.

۸. رقابتی نفس‌گیر بین کودکان: مسابقات ورزشی شطرنج و تنیس روی میز برای کودکان مهر و ماه. این رقابت‌ها برنده و بازنده ندارد. همه خنده و شوق و اشتیاق را به یکدیگر هدیه می‌دهیم.

۱۰. جشنی با بهانه حضور تو: امسال نیز مهر و ماه با همراهی شما جشنواره غذا و صنایع دستی خود را برگزار کرد. نتیجه تلاش بی‌وقفه دست‌اندرکاران برگزاری مراسم، از تهیه غذا تا هماهنگی، اطلاع رسانی و اجرا، در نهایت روزی پر شکوه را برای مهروماهی‌ها رقم زد. قدردان همت‌تان هستیم.

۹. یلدا مبارک: در کنار هم بودیم تا طولانی‌ترین شب سال را جشن بگیریم، از مفهوم یلدا بگوئیم، داستان بخوانیم و قصه ننه سرما را بازی کنیم.

۱۱. قصه‌گویی‌های کودکانه: کودکان محله دور هم جمع شده‌اند. هر کدام کتابی از کتابخانه مهر و ماه به امانت گرفته‌اند، خلاصه‌ای از آن را به زبان کودکانه خود نوشته‌اند و امروز پایان این مسابقه را جشن می‌گیرند.

۱۲. به استقبال نوروز: دو داوطلب عزیز در آستانه نوروز به مهر و ماه آمدند و کودکان را برای ورود به سال جدید زیباتر کردند.

۱۳. با هم برای زیبا کردن محیط زندگی: پاکسازی و نظافت محله فرزند اقدامی بود که مهر و ماه به همراه دیگر تشکلهای فعال در فرزند در هفته آخر اسفند ۱۳۹۷ عملیاتی کرد. با این اقدام موسسه به استقبال نوروز رفت. با این امید که در سال آینده نیز این راه را ادامه دهیم.

۱۴. آغاز سال نو: کودکان مهر و ماه تخم مرغها سفره هفت سین را رنگ می زنند، تصور خود را از بهار به تصویر می کشند، لباس نو بر تن می کنند و با لبخند به استقبال سال نو می روند.

در کنار هم می توانیم:

فعالیت های مهر و ماه ممکن نیست جز با همراهی شما عزیزانی که همواره در کنار ما بوده اید. قدردان زحماتتان هستیم.

سال ۱۳۹۷ مهر و ماه یکی از همراهان و یاوران خود را از دست داد. سرکار خانم ناهید غزنوی که در سالهای گذشته با کمکهای خود در کنار زنان و کودکان مهر و ماهی بود. اگرچه امروز ایشان در بین ما نیست اما یاد و نام این یاور گرامی همواره در دفتر خاطرات مهر و ماه ماندگار خواهد بود.

آینده از آن زنان و کودکانی خواهد بود که امید به فردا در دلشان زنده شده است.

۰۲۱-۲۲۳۸۲۶۶۵

۰۲۱-۲۲۳۸۵۲۶۴

mehromah.ngo

@mehromahngo

تهران، اتوبان یادگار امام شمال، خیابان
ایثارگران شمالی، خیابان امام زاده داوود
کوچه عمویی، پلاک ۴

www.mehr-o-mah.com

mehromah.far@gmail.com